

KÍSÉRTETEK
ÉS KÍSÉRLETEK
-SZŰCS ATTILA
FESTÉSZETE
SPECTERS
AND EXPERIMENTS
-THE PAINTING
OF ATTILA SZŰCS

KÍSÉRTETEK ÉS KÍSÉRLETEK -SZŰCS ATTILA FESTÉSZETE SPECTERS AND EXPERIMENTS -THE PAINTING OF ATTILA SZŰCS

SZŰCS Attila: *Nappali a Kádár-villában* | *Living Room in the Kádár Villa*, 2014; olaj, vászon | oil on canvas; 190×240 cm
A művész és a Deák Erika Galéria jóvoltából | Courtesy of the artist and the Deák Erika Gallery

A kiállítás kurátora:
HORNÍK Sándor, MTA BTK Művészettörténeti Intézet

A kiállítás retrospektív módon tekinti át Szűcs Attila művészetét, vagyis a jelen és a múlt kölcsönhatásában mutatja be azt. Egyrészt az aktuális művekre fókuszál, másrészt viszont a korábbi művek és műcsoportok egy-egy jellegzetes, a kiállítás koncepciójához és szempontrendszeréhez kapcsolódó darabját is bemutatja. A „retrospekció”, a visszatekintés logikája szerint a tárlat a legújabb művekkel indul, a kiállítás centrumába pedig a közelmúlt ikonikus alkotásai kerülnek, és a néző ezektől kanyarodhat vissza a régebbi festményekhez. A retrospektivitás egy másik fontos, de általában háttérbe szorított eleme a tekintet irányítása, vagyis a néző orientálása és a művek eszmei kontextualizálása. Jelen esetben a műtra történő visszatekintést, a kurátor nézőpontját két fogalom, a „kísérlet” és a „kísérlet” határozza meg leginkább. Vagyis olyan művek kerülnek elő a múltból, múzeumokból és magángyűjteményekből, amelyek felidézhetik a kísértet és a kísérteties, illetve a kísérlet és a kísérletezés jelentésrétegeit.

A néző először egy elegáns, aranyruhas nővel és bájos gyerekekkel találkozik, akik egy-egy vízfűgöny előtt bémészködnek, amelyben titokzatos alakok, fantomszerű képek tűnnek fel. De közben a szomszédos térben már felszejjük egy figura a távoli múltból is, aki mintha egy mandorlában lebegne a víz fölött. Ez a mandorla egyúttal két másik, Szűcs Attilára jellemző jelenséget, az aurát és a vakfoltot is megidéz, amelyeknek biológiai, pszichológiai és ismeretelméleti dimenziói is vannak, túl azon, hogy csupán foltoknak tűnnek a vászon felületén. A rejtélyes, mandorla formájú aura mellett egy temetői hangulatú oltár elmosódott tere is megjelenik, továbbá az egyik leg többet reprodukált korai mű, a *Látszóér éjjel*, négy furcsa fekete folttal, amelyek elidegenítik a tekintetet a jól ismert témától. Ilyen elidegenítő effektek a legfrissebb munkákon is felbukkannak: a Csontváryt ábrázoló apró portré alatt például a festőhengerrel díszített szocialista nappali geometrikus mustrája idéződik fel.

A nagyobb Csontváry-portrén azonban az ismerősnek tűnő figurák szokatlan kapcsolata tűnik fel, ami Szűcs Attila festészetének egyik fontos jellegzetessége. Más képein katonák mutogatnak egy hatalmas, fekete vászon előtt, karcsonyfaéggöbe bugyolált alak bókliázik a lidércfényes mocsárban, vagy meztelen női hát jelenik meg, rajta a diagnózissal: korai elbutulás. A psziché modern értelmezését és kezelését (a hi-

res Salpêtriére kórházban dolgozó Charcot fotográfiáit) idéző nő előtt egy férfi térdel, akinek arcvonásai valahonnan távolról ismerősnek tűnnek, de elsőre senki sem gondolna éppen a bátyját gyászoló Kennedy fiúra. Ráadásul nemcsak a figurák kapcsolata az, ami furcsa (itt és általában is), hanem maga a tér is, amely nemcsak egyszerűen elmosódott, de különös geometrikus rajzolatok is feltűnnek rajta, amelyek több újabb festményen is felbukkannak. A geometrikus absztrakciót idéző formák a modern művészet történetére utalnak, de brechti értelemben el is idegenítenek a gyakran háborzongató figuráktól. Így a festmények már nem pusztán a valóságra, illetve annak figurális töredékeire, a fotók alapján megidézett alakokra utalnak, hanem a képi ábrázolás és a modern művészet történetére is.

A gyönyörű ló mögé rejtőző Csontváryról, a balatonaligai pusztuló Kádár-villától és a Salpêtriére kórház terétől több irányba is vezethetnek a kiállítás útjai. Két varázslatos, fekete-fehér alak például a grafikai sűrű, motívumokban gazdag és épp ezért kísérteties terébe kalauzolnak. A függönybe csomagolt ór figurája egy erőteljes emlékeztetőpolitikai asszociációkat keltő térbe irányít át, ahol Kádár János és Adolf Hitler alakja is felbukkan, akik izgalmas festészeti átértelmezés áldozatai lesznek. Hitler egyik propagandafotójáról például eltűnik a kutya, akinek a szerepe éppen az lett volna, hogy a Führer emberi arcát domborítsa ki; a Magyar Népköztársaság kedélyes vezetője pedig fantomszerűvé válik a múlt homályát szimbolizáló kongresszusi térben. Ha viszont egy harmadik irányt választunk, akkor a planking, a rejtélyes ellenállás, a passzív rezisztencia és az extrém testkultúra terébe jutunk. A plankingelők között azonban már megjelenik Frank Columbo is, aki előre, illetve az időben visszafelé, újabb figurák, olyan titokzatos kutatók felé mutat, mint Nikola Tesla, aki az elektromosság mágusaként vált ismertté. De találkoznak olyan alakokkal is, akik magát a nézőség, a múzeumi szituációt tematizálják: egy karcos nő halálféjes festményt néz, egy toloszékes alak pedig egy disznóölés festői terébe olvad bele. A különféle értelmező és kutató tevékenységekbe merülő alakok aztán időben és térben egyaránt még hátrébb vezetnek, ahol szinte már csak a helyszínek, a kutatás és a nyomozás terei láthatók. Kísérteties szállodai szobák és kozmikus asszociációkat keltő fényjelenségek, amelyek arra utalnak, hogy nemcsak a festő által kedvelt figurák kutatnak valami után, de maga a festő is ezt teszi. Elmosódott árnyai és fantomszerű leképeződései a történelem, a politika, a tudomány és a szórakoztatópar elgondolkodtatóan széles spektrumán mozognak a huszadik század végétől napjainkig ivelően.

Hornik Sándor

///

Curator:
Sándor HORNÍK, Institute of Art History of HAS

The exhibition surveys Attila Szűcs's work retrospectively, that is, presents it at the intersection of past and present. It focuses on current works, but also showcases some typical examples of earlier paintings and series that match the concept and framework of the exhibition. In line with the logic of retrospection or „looking back,” the exhibition begins with the newest works; iconic paintings of the recent past are in the focus and serve as starting points for exploring previous works. Another, often disregarded aspect of retrospection is the direction of the gaze, that is, the orientation of the viewer and the theoretical contextualization of the works. In this case, the two main concepts guiding retrospection and defining the curator's viewpoint are that of the “specter” and the “experiment.” Thus, the works unearthed from the past, from museums and private collections, are ones that resonate with the various meanings of specter and spectral, as well as of experiment and experimenting.

At first, the viewer confronts an elegant woman in gold and a charming children, gazing at waterfalls in which mysterious figures, phantom-like images appear. At the same time, in the adjacent room, a figure from the distant past comes into view, seemingly floating above water, surrounded by a mandorla. This mandorla evokes two other phenomena typical of Attila Szűcs's paintings: the aura and the blind spot, both of which, although they appear as mere patches on the surface of the canvas, have biological, psychological, and epistemological dimensions. Next to the mysterious, mandorla-shaped aura, the viewer meets the blurred space of an altar with a funerary atmosphere, as well as one of Szűcs's most reproduced early works, *Playground at Night*, with four strange black spots that distance the gaze from the well-known theme. Such estrangement effects are employed in the newest works as well: beneath the portrait of Hungarian painter Csontváry, for example, one can detect the geometric muster of a paint roller-decorated wall from a Socialist-Era living room.

Upon viewing the larger Csontváry portrait, the unusual relation between the seemingly familiar figures is what comes to the fore; another important characteristic of Attila Szűcs's paintings. In other images, soldiers are pointing at something in front of a vast, black canvas; a figure wrapped in Christmas lights is rambling in a swamp illuminated by will-o'-the-wisp; a naked female back appears, bearing the diagnosis of dementia. In front of the female figure evoking the modern understanding and treatment of the psyche (cf. the photographs of Charcot taken at the famous Salpêtriére hospital), there kneels a man, whose features seem somehow familiar, but no one would immediately associate him with the younger Kennedy, mourning his brother. Besides the relation between the figures, the space itself also seems strange (both in this painting and in others): it is not only blurred, but it also gives rise to peculiar geometric designs that appear on many of the more recent works as well. These shapes evoking geometric abstraction allude to the history of Modern Art and, in the Brechtian sense, alienate the viewer from the often horrific painted figures. Thus, the paintings not only reflect on reality or rather its figurative fragments, the characters evoked by photographs, but also on the history of visual representation and Modern Art.

Starting from Csontváry hiding behind a beautiful horse, from the dilapidated villa of János Kádár, and from the space of the Salpêtriére hospital, the exhibition could follow a variety of directions. Two magical, black-and-white figures, for example, guide us into the dense, motif-rich and therefore ghostly space of graphics. The image of a guard wrapped in a curtain leads us into a space interwoven with ideas of memory politics, where János Kádár and Adolf Hitler also make an appearance and become the victims of an exciting painterly reinterpretation. Hitler's dog, for example, whose role would have been to emphasize the human side of the Führer, is removed from one of the propaganda photographs; while the jovial leader of the Hungarian People's Republic turns phantom-like in the space of congress representing the haziness of the past. If we choose a third direction, we arrive at the space of planking; an enigmatic struggle, passive resistance, the extreme cult of the body. Frank Columbo also appears among the plankers, and points further (or rather, backwards in time) to other people, mysterious researchers like Nikola Tesla, who became known as the magician of electricity. We also meet figures who reflect on the state of being a viewer and the situation presented by the museum. A slender woman gazes at a painting of a skull; a person in a wheelchair melts into the painterly scene of a pig being slaughtered. These figures, immersed in various acts of interpretation and research, lead us even further back in both space and time, to a point where it is almost only the scenes, the spaces of exploration and investigation that remain visible. Ghostly hotel rooms and light apparitions evoking cosmic ideas show that not only the figures dear to him, but also the painter himself is in search of something. His blurred shadows and phantom-like imprints move on a thought-provokingly wide spectrum of history, politics, science, and entertainment, which stretches from the end of the 20th century until today.

Sándor Hornik

SZŰCS Attila: *Hitler a kutyája nélkül* | *Hitler Without His Dog*, 2004; olaj, vászon | oil on canvas; 150×170 cm; Rimár Péter gyűjteménye | Péter Rimár Collection

Tárlatvezetéseinkről és a kiállításához kapcsolódó programjainkról kérjük, tájékozódjanak honlapunkról:
Please check our website for our guided tours and exhibition-related programs: www.ludwigmuseum.hu

Együttműködő Partner | Partner:
Deák Erika Galéria, Budapest – München

Köln köszönet | Special thanks:
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest; Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár; Herman Ottó Múzeum, Miskolc; a kiállításra műtárgyat kölcsönző magángyűjtőknek | to all private collectors who lent artworks for the exhibition

Kapcsolódó programok:
2017. február 3., péntek
Tábla/kép – Festészet a technológiai konvergencia és a globalizáció korszakában
Egész napos szimpózium

2017. február 18., szombat, 17.00–18.30
Íráskísértések – Beszélgetés és felolvasás a *Szívárványbaleset* – Kortárs szépirodalom találkozása
Szűcs Attila képeivel című kötethez kapcsolódóan
Résztevők: Földényi F. László, Kemény István, Szilasi László, Térey János, Szűcs Attila
A beszélgetést vezeti: Bazsányi Sándor irodalomkritikus

Múpa Budapest | H-1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
Tel.: +36 1 595 3444
Email: info@ludwigmuseum.hu
www.ludwigmuseum.hu
www.facebook.com/ludwigmuseum
www.ludwigmuseum.blog.hu

A kiállítás nyitva | The exhibition is open:
2016. 12. 16. – 2017. 02. 19.
keddi–vasárnap | Tuesday–Sunday, 10.00–20.00
A múzeum hétfőn zárva | The museum is closed on Mondays

Támogatók | Supported by

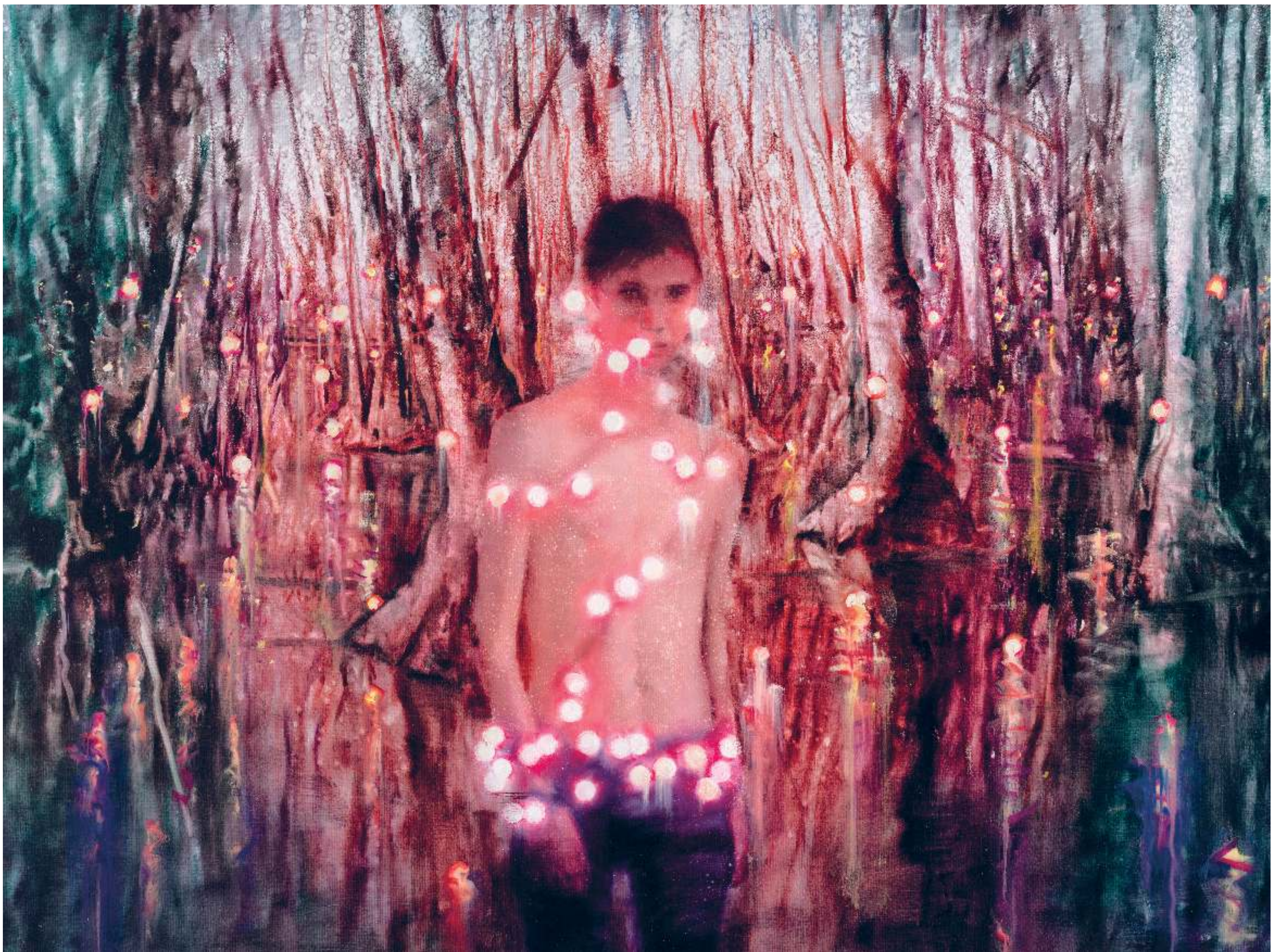
Dessin
Design

SERVER

PORT.hu

SZŰCS Attila: *Szerartás* | *Ceremony*, 2015; olaj, tábla | oil and gesso on board; 200×140 cm; A Federico Luger gyűjtemény, Milánó jóvoltából | Courtesy of Federico Luger Collection, Milan

SZŰCS Attila: *Csillagok a mocsárban* | *Stars in a Moorland*, 2015
A Weco Art, Dánia jóvoltából | Courtesy of Weco Art, Denmark

KÍSÉRTETEK
ÉS KÍSÉRLETEK
- SZŰCS ATTILA
FESTÉSZETE
*SPECTERS
AND EXPERIMENTS*
- THE PAINTING
OF ATTILA SZŰCS